

Ročník: 99 | číslo: 36 | 8. září 2019 | Cena: 10 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Téma:

Práce s dětmi v církvi a ve školách

EDITORIAL

CO MŮŽE DOSPĚLÝ PŘEDAT DĚTEM/
CO MŮŽE DÍTĚ PŘEDAT DOSPĚLÉMU

*Milý Bože, chtěl bych být učitel,
abych mohl komandovat všechny
okolo. (Vítek)*

*Milý Bože, paní učitelka říká, že
severní pól není přesně nahoře na
zeměkouli. Spletl ses i někde jin-
de? (Janek)*

*Milý Bože, podle mě je Bible skvě-
lá, napsal jsi i něco jiného? (Katka)*

*(Z knihy Děti píší Bohu,
KNA, Praha 2017)*

Dospělý člověk hraje v životě dítěte pochopitelně nezastupitelnou roli. Měl by pro ně být oporou, vytyčuje mu hranice, učí ho kritickému myšlení, pravidlům, podporuje ho v sebevyjádření a tvoření vlastních názorů. Mnohdy je tím, kdo dítěti v praxi ukazuje, co je solidarita, pomoc druhému a jaké hodnoty jsou opravdu významné pro život.

Každého ale nenapadne, že i dítě může dospělému mnohé předat. Představuje dospělému člověku, co je to lehkost myšlení, jak důležitá je hravost a zároveň myšlení s pomocí zapojení vlastní fantazie. Jak je podstatné, radovat se z přítomných okamžiků, aniž by se nekonečně řešila minulost nebo budoucnost.

A cítíte tu kouzelnou bezprostřednost z dětských dopisů adresovaných Bohu? Děti mají schopnost vždy s opravdovostí i pohotovostí reagovat a velice rychle poznat přetvářku.

V neposlední řadě se dospělý může od dítěte naučit dělat chyby a nestydět se za ně. Každý je přeci chybující, jen si to občas nepřipouštíme nebo se za to zbytečně stydíme a snažíme se být za každou cenu dokonalí.

Práce s dětmi by tedy měla být oboustranným interaktivním procesem, při kterém se formuje nejen dítě, ale i dospělý. Jde ale o to, vstupovat do tohoto procesu s otevřenou myslí, optimismem a kreativitou, s upřímností, bez pocitů nadřazenosti a perfekcionismu.

Inspirativní čtení magazínového čísla a radost do každého dne přeje

Josefina Hudcová

Obr. na titulní straně pixabay.com

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Výtvarná dílnička pro děti

V sobotu 17. srpna uspořádala náboženská obec Louny výtvarnou dílničku pro děti. Sešli jsme se opravdu v minimálním počtu, ale ti, kteří přišli, si to užili, jak dokládá jejich tvůrčí zápal i výsledky práce. Obrázek kaple v Peruci, zhotovený zajímavou technikou koláže, stejně jako obrázek letního pole s chrpami a vlčími máky nyní zdobí oltář lounského kostela. (Najdete na webových stránkách církve).

Helena Smolová

Proměna

Podívejme se na fotografie, které máme před sebou.

Vidíme na nich cestu ke kostelu Mistra Jana Husa, který leží na kraji městského parku v České Lípě. První fotografie byla pořízena v květnu letošního roku, druhá letos v srpnu. Jaká proměna!

Děkujeme za ni městu Česká Lípa, které umožnilo občanům dávat podněty ke zpříjemnění zdejšího života vyhlášením projektu TVOŘÍME MĚSTO. Náš projekt měl úspěch, a tak se navrhovaná úprava cesty stala skutečností. Děkujeme také svým spoluobčanům za to, že jim na tomto místě záleží a že náš návrh na úpravu cesty podpořili svými hlasy.

Krásně se teď bude přicházet věřícím na bohoslužby, kulturymilovným občanům města na koncerty a výstavy uskutečňované v kostele, svatebnímu průvodu ke svatebnímu obřadu, pohřebnímu průvodu k poslednímu rozloučení se svými blízkými.

Jsmo vděční za tuto krásnou proměnu. Za náboženskou obec jáhenka Marie Truncová

Fotografie Robert Mekiš

Slavíme 95 let

Náboženská obec CČSH Holohlavy - Smiřice

srdečně zve na SLAVNOSTNÍ BOHOSLUŽBU u příležitosti 95. let otevření Husova sboru.

Dne 8. září 2019 ve 14 hodin.

Uvítáme mezi sebou patriarchy církve Tomáše Buttu, královéhradeckého biskupa Pavla Pechance a ostatní duchovní východočeského kraje. Zpěvem doprovodí pěvecký soubor Smetana z Hradce Králové.

NAD PÍSMEM

Výzva k realismu

L 14,25-33

Když se rozhledneme po naší zemi, je nepřehlédnutelné, kolik za posledních 30 let zmizelo šedi. Mnohé se opravilo, mnohé nové roste. Ale kolik ze započatého také zůstalo(vá) nedokončeno.

Jsou však i jiná, např. literární, hudební, výtvarná díla, které jejich autoři z různých důvodů nedokončili. Napadlo vás někdy, kolik v našich životech zůstává takových nedokončených děl, nedodělků? Dnešní evangelium nám dává otázku, která se nikde jinde v NZ nevyskytuje: „Človče, máš na to dokončit to, do čeho ses pustil?“ a ta otázka vlastně míří ještě dál – „človče, máš na to následovat Krista?“ Ježíš hovoří na jedné straně

o oprostění se, a na druhé hovoří o tom, čím se máme vybavit k dokončení úkolu. Spojnicí mezi těmito výzvami je naše připravenost k úkolu. Přičemž platí, že dělat věci napůl znamená v konci konců jakoby je nedělat vůbec, skončit neúspěchem.

Ježíš říká, že je třeba se rozhodnout zcela, aby toto následování neskončilo fiaskem a výsměchem.

Je zde řeč o počítání. V češtině máme krásná příbuzná slova jako jsou spočítat (třeba něco někomu), vypočítavost, (z)účtovat... Tyto počty ale Pán Ježíš na mysli nemá, když uvádí dvě podobnosti o králi a staviteli věže. Stejně jako tito dva, tak i ti kdo chtějí Krista následovat,

musí být „schopni“ počítat jinak, tak, aby dotáhli svůj úkol ke zdárnému konci. A Ježíš říká, že nejlepším uschopněním je „osvobození“ ode všech pout (rodinných, majetkových, ale také od toho nejtěžšího, od svého sobectví), které člověku vždy znovu brání ve skutečném následování.

Ježíšův přístup nás může překvapit: místo aby pochválil davy, že ho následují, místo aby jim za to přislíbil hojnou odměnu, klade vysoké nároky: nestačí ho následovat, je třeba udělat víc.

Někdy se vedou diskuse, zda to mají křesťané v životě lehčí nebo těžší než nevěřící. Někteří lidé považují své křesťanství za berličku k lepšímu a snadnějšímu, pak je všechno hned lehčí, když člověk věří. Někdy se takový křesťan neliší od povrchního bezvěrce. Jsou ale i takoví, kteří naopak říkají: my, křesťané, to máme mnohem těžší, než ostatní lidé. Musíme zachovávat různá přikázání, snažit se žít dobře, pomáhat druhým... A je-li tento výklad doprovázen patřičně utrpeným obličejem, je nám zřejmé, že takovému člověku jeho křesťanství moc radosti nepřináší.

Nevím, jestli je správné označovat křesťanský život za těžký nebo lehký, ale s jistotou lze říci, že vždy je náročný. Náročný na pravdivost, náročný proto, poněvadž vyžaduje jednoznačná rozhodnutí. A o tom právě mluví i dnešní evangelium. Požaduje se v něm dát Ježíše na prvé místo. A to se týká celého našeho života: jestliže má člověk Ježíše na prvním místě, potom se i jeho život musí odehrávat v Ježíšově stylu. Ten, kdo jde skutečně za Ježíšem, si pak může dovolit v životě i mnohé ztráct – a také nemusí před mnohým utíkat.

Výzva k dobrému zvážení možností, kterou evangelium přináší, když mluví o stavbě věže a o vojenském tažení, není výzvou k vypočítavosti. Je to výzva k realismu: když chci být křesťanem, mám si uvědomit, co všechno to obnáší. A potom toto všechno přijmout a pokusit se to ve svém životě realizovat. Tato cesta, jakkoliv je náročná, je schůdná, protože je to cesta staletími prověřená a pro člověka dobrá.

Daniel Majer

13. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Ty jsi, Hospodine, spravedlivý, přímý ve svých soudech. Nalož se svým služebníkem podle svého milosrdenství. (Žalm 119, 137.124a)

První čtení: Deuteronomium 30,15-20

Tužby pro dobu po Duchu svatém (II):

2. Abychom v boji s pokušením a hříchem u Pána církve pomoc hledali a nalézali, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom byli uzdravení z duchovní slepoty a moci Boží se otevřeli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, zahrň nás hojností své milosti, abychom nepodléhali svým špatným sklonům a drželi se tvého věčného zákona! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Filemonovi 1-21

Evangelium: Lukáš 14,25-33

Verš k obětování: Daniel 9,19

Verše k požehnání: Lukáš 9,23

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, dej, ať očištění tvým slovem a svátostmi cele se přimkneme k tobě, aby naše srdce byla prostoupena bratrskou láskou k našim bližním! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

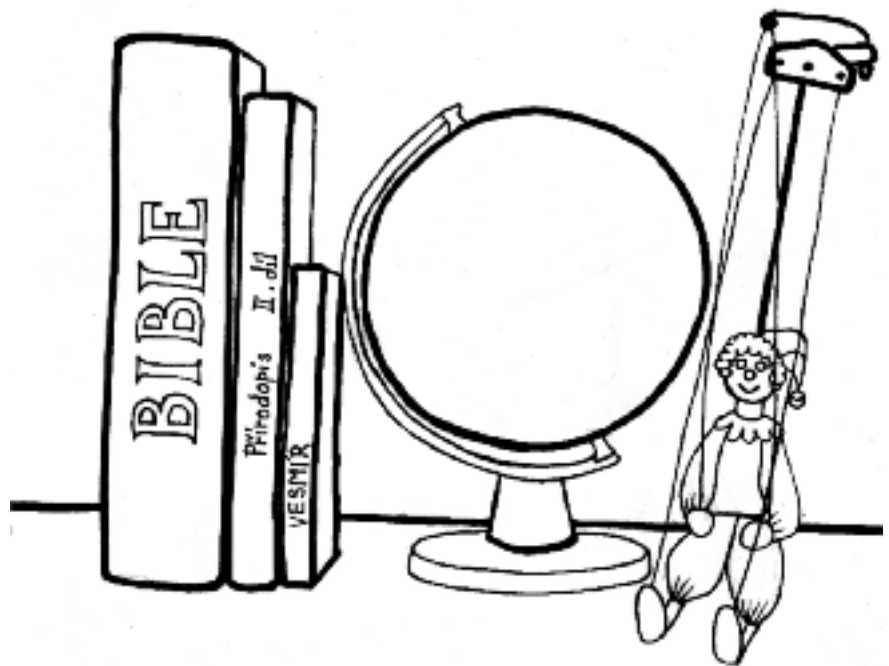
Vhodné písně: 3, 5, 97, 95, 185, 288, 293

Hospodine! Nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce. (Ž 90,12)

Na prahu nového školního roku

Od podzimu onoho roku, kdy jsem začala chodit do školy, jsem v životním běhu vnímala a později i přikládala důležitost jednomu výraznému přechodu. Tím kupodivu nebyl přelom mezi starým a novým občanským rokem, v době mého raného dětství se ani příliš nepřipomínal zlom mezi starým církevním rokem a adventem. Rozhodujícím přechodem byl začátek nového školního roku.

Samozřejmě, že ten úplně první školní den byl jedinečný a dodnes si ho vybavuji s podivuhodnými detaily. Každý další začínající školní rok však znamenal opět nový počátek, byl příležitostí uspořádat si nově psací stůl a stanovit si cíle, kterých bych chtěla během této doby dosáhnout. Z prázdninového odpočinkového režimu jsem se společně s ostatními spolužáky ocitla znovu na startovní čáře. Pro mě osobně vždy v září začínal „Nový rok“.

povinné, studující a dospívající, stejně jako dospělý člověk, překračuje z času volnosti do času řádné systematické práce. Obojího je třeba, avšak bez vhodného učení neumíme moudře využívat ani volný čas. Tóra (Učení) prostupuje celým životem a stvořením vůbec. Žádné dítě se neučí samoúčelně pro školu, ale pro život jako takový.

Biblická výuka a vyučování náboženství vede mladého člověka k uvědomění si smyslu a hodnoty člověka ve stvoření a jeho jedinečné úlohy v tomto světě.

Každý má svůj úkol.

Aby vyučování náboženství odpovídalo současné podobě poznání, úrovni dětských potřeb i zvědavých otázek, vznikají různé pomůcky. Od klasických učebnic po nejmodernější virtuální vzdělávací programy. Činiteli celého procesu poznávání jsou jak vyučovaní, tak vyučující a jejich vzájemné vztahy výrazně ovlivňují i budoucí výsledky.

S úctou k Tvůrci a Dárci učení i s respektem ke vztahům mezi učiteli, žáky i dětmi navzájem se vytvářel dlouho očekávaný text. **V novém školním roce se dostává do náboženských obcí, škol i rodin svěbytná učebnice Církve československé husitské „Košinky víry“.** V této pracovní učebnici jsou promyšlená témata stvoření a člověka, lásky a závisti, svědomí a viny, smíření a tres-

tu, očekávání i selhání ruku v ruce s motivy Desatera a křesťanské modlitby. Seřazení témat sleduje linii od vnějšího světa přes blízká společenství až po rodinu a jednotlivce, který se seznamuje s biblickými náměty, okruhem církevního roku s důrazem na Vánoce, Velikonoce a Letnice, přes současnou podobu života církve, ke svědkům víry v historii i klenotům Církve československé husitské. Poslední téma „Kdo jsem já? Moje hodnoty a moje víra“ zároveň dává prostor pro osobní promyšlení každého z dětí a otevírá možnost vrátit se k těmto otázkám i v následujícím školním roce, či navázat přípravou k přijetí svátostí nebo cílenějším biblickým vyučováním. Každé dítě si tuto pracovní učebnici rovněž originálním způsobem dotváří během celého roku a zůstane mu i do budoucna.

Na prahu školního roku 2019/2020 povzbuzuji všechny vyučující, aby se kromě jiných inovativních programů a vlastního prohlubování duchovního života seznámili s půvabným skupinovým dílem „Košinky víry“ a využili ho ke svému učitelskému působení.

Jak s učebnicí i doprovodnou metodikou prakticky zacházet, se můžete seznámit na **katechetickém semináři již v pátek 20. září 2019 od 9,30 hodin v Brně**, v penzionu Zahrada na Lipové. Přihlášky na seminář zasílejte prosím na adresu:

eva.vymetalovahrabakova@cesh.cz
Eva Vymětalová Hrabáková

Přerod od starých skutečností k novým poznatkům zajímavě popisuje biblická kniha Kazatel, která upozorňuje na čas vymezený určitému dění nebo činnosti, k níž každý člověk postupně dozraje. „Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas.“ (Kaz 3,1) Dítě školou

Učebnice náboženství a jak s ní pracovat

Učebnice náleží k důležitým pedagogickým dokumentům, které užívají a s nimiž pracují jak učitel, tak i žáci. Funkcí učebnice je poskytnout žákům didakticky uspořádaný celek učiva pro určitý vyučovací předmět. V našem případě se jedná o učebnici náboženství Církve československé husitské.

Klíčové funkce učebnice jsou motivační a prezentační či informační. Učebnice mají svým pojetím žáky motivovat a vzbuzovat jejich zájem, a proto mají být zajímavé v podání obsahu učiva i ve své vizuální formě. Učebnice mohou mít buď podobu tištěnou, nebo elektronickou. I přes velké možnosti současné komunikační techniky jsou stále mezi pedagogickými odborníky ti, kteří považují tištěné učebnice za nezastupitelné a nenahraditelné. Mají ve srovnání s elektronickými určité výhody, jako je dostupnost, přenosnost, není potřebné komplikované technické zařízení. Učebnice má vztah k osnovám, vymezuje a konkretizuje obsah a rozsah učiva. Jejím žádoucím doplněním a rozšířením jsou proto rozmanité pracovní

listy i audio-vizuální materiály. Ústředním obsahem a východiskem učebnice náboženství jsou „biblické události spásy“ podávané jako příběhy víry. Pramenem jsou biblické knihy Starého a Nového zákona a formou jejich předávání je vyprávění a rozhovor. Ve Starém zákoně se jedná především o událost vyjití Izraele z Egypta a obdržení Zákona (Desatera) prostřednictvím Mojžíše. V Novém zákoně jsou základním obsahem příběhy spjaté s Ježíšem Kristem, jeho život, působení – činy a učení, jeho utrpení, smrt a vzkříšení. Základní biblické události spásy jsou jádrem křesťanského kréda (stvoření světa Bohem Otcem, vykoupení v Ježíši Kristu a život z Ducha) i osnovou slavení církevního roku (Vánoce, Velikonoce, letnice).

V těchto klíčových událostech dějin spásy tak dochází k propojení biblické dějepisy, věrouky a etiky i církevního roku a liturgické a spirituální tematiky. O to jde právě v učebnici, která má za cíl jako „základní kurz“ shrnout a propojovat jednotlivé speciální předměty náboženství. Věřoučná a etická témata mají být podávána a představována ve vztahu k Bibli a jejímu vyprávění a obrazům, a současně ve vztahu k životu současného člověka a jeho kultuře, vzhledem k dítěti a jeho světu. Součástí látky vyučování náboženství je církevní historie (tradice), přesněji výběr z ní. Církevní historii tvoří především živí svědkové víry, nikoli jen množství dat. Základní data z církevní historie si však žák při výuce náboženství má přece jen uložit do své paměti. Z didaktického hlediska se má ve výkladu od konkrétní postavy postupovat směrem k událostem. Užívání legend je možné, ale vyžaduje přece jen ohled na historickou pravdivost a přesnost, respektive rozlišení. ➔

Literární úvody v učebnici náboženství

Každá ze čtyřiceti kapitol nové učebnice náboženství je uvedena krátkým vyprávěním s barevnou ilustrací. Cílem textu je uvést děti do tématu dané lekce. Tomu slouží i otázky za textem, které mají pomoci zavést s dětmi nad tématem rozhovor.

Všechny příběhy se odehrávají v rámci jedné rodiny, takže se postupně blíže seznamujeme s jejími členy - sourozenci Jirkou (nejmladší), Martinem a Lenkou, jejich rodiči a prarodiči - tatínkovi rodiče žijí na venkově, maminka matka s její rodinou ve městě. Jedná se o rozhovory dětí s rodiči, prarodiči nebo kamarády v situacích z dnešního každodenního života, které by dětem měly být blízké. Tato velká trojgenerační rodina umožňuje vidět svět očima malého dítěte, dospívajícího teenagera, dospělého člověka i seniora a jejich vzájemnou interakci. Někomu se tato naše fiktivní rodina může zdát až příliš ideální - ve skutečném životě to tak mnohdy nebývá. Domníváme se však, že v této učebnici je to na místě - snažíme se předkládat dětem určité vzory, vést je k osvojení křesťanských hodnot.

Na text s následnými otázkami poté navazuje řada tvůrčím způsobem zpracovaných aktivit, které dané téma dále rozvíjejí. Každá lekce je doplněna odkazy na biblické texty, doplňujícími informacemi v sekci „Něco navíc“, slovníčkem pojmů a dalšími materiály. Na konci kapitoly nechybí shrnutí toho nejdůležitějšího, co by si děti měly z hodiny odnést, a závěrečné ztišení.

Na ukázkou uvádíme jeden z úvodních textů, který se věnuje tématu Desatera, konkrétně 10. přikázání:

Nový mobil

„Já se z toho zblázním!“ hořekovala Irena. „Natálka už má zase nový mobil, a to ten poslední neměla ani rok! Mně naši nový nekoupí, ani kdybych se postavila na hlavu,“ stěžovala si své kamarádce Lence.

„Tak to hod' za hlavu,“ radila jí Lenka. „Podívej, já mám jen starý tlačítkový a taky žiju.“ „To je právě to, co nechápu,“ povídá Irena. „Jak to, že ti to nevadí? Já bych se z toho zbláznila,“ opakovala. „A co bych z toho měla, kdybych se zbláznila kvůli mobilu?“ smála se Lenka. „Fakt je, že naši na něj nemají a mít nebudou. Tak na to nemyslí. Ty přece se mnou kamarádíš i bez mobilu, ne? A to je pro mě mnohem důležitější,“ usmála se. „Díky,“ řekla Irena. „Závidím ti, že to dokážeš brát s takovým nadhledem. Já prostě, když vidím, že má někdo něco nového a hezkého, chtěla bych to mít taky.“ „A k čemu by ti to bylo? Zas by ti záviděli jiní, pomlouvali tě, někdo by tě mohl i okrást... Já jsem v klidu, mně nic z toho nehrozí.“ „To je právě to, co nedokážu - být v klidu,“ posteskla si Irena.

„No, tuhle radu nemám ze své hlavy - poradila mi to babička,“ spiklenecky se usmála Lenka. „Vždycky, když máš pocit, že je něco nad tvoje síly, že s tím nedokážeš nic udělat, říká babička, tak...“ Lenka udělala dramatickou pauzu.

„Tak co?“ zeptala se nedočkavě Irena. „Tak to nech koňovi, ten má větší hlavu!“ zasmála se Lenka. „Víš co, skoč si rychle pro plavky, zajdeme si do bazénu - ať se ti ty tvoje problémy z hlavy vyplaví!“

Jana Krajčířiková

Důležitým obsahem učebnice Církve československé husitské je liturgická tematika. Liturgický rok zpřítomňuje v čase (v okruhu roku) události spásy – vztahující se k životu a dílu Ježíše Krista. Opakující se zvěstný cyklus křesťanského liturgického roku se propojuje s přírodou a s životem člověka v ní (folklor, lidové zvyky, pranostiky). Liturgická témata mají být podávána žákům v jejich konkrétnosti a barvitě názornosti. Výklad svátostí pro děti se neobejde bez porozumění symbolům (voda, chléb a další). Svátosti mají být dětem přibližovány a vysvětlovány v kontextu života člověka (narození, dospělost, svatba, nemoc, povolání, vědomí viny a odpuštění, společný stůl).

Učebnice náboženství Církve československé husitské s názvem „Košínky víry“ vydaná v letošním roce, jejíž součástí je „Metodika“, vznikla jako týmová práce a je jedním z projektů k 100. výročí Církve československé husitské. Tento pro-

jekt je zaměřen na mladou generaci – konkrétně děti mladšího školního věku. Není to jednorázová akce, neboť vyučování a výchova dětí jsou dlouhodobým procesem a trvalým úkolem církve. Učebnice náboženství ve své tvorbě vyžaduje přístup teologický, pedagogický, literární i výtvarný. To vše může jen velmi těžko uskutečnit jeden člověk. Při vzniku učebnice se projevila různá charisma jednotlivých spolutvůrců a autorů.

Hlavní cíl učebnice a s ní spojené výuky je pochopen jako „napomáhání k formování identity člověka – jeho postojů a vztahů z hlediska věrouky a etiky Církve československé husitské“ (Metodika, s. 8). Církev a jí pověřeni vyučující svým vyučováním a výchovným působením napomáhají k formování člověka. Církev je jen jedním z výchovných činitelů. Člověka výchovně formuje rodina, škola a působí další vlivy. Jestliže je řečeno, že církev má výchovně napomáhat formaci

k pravému lidství, pak tím je současně míněno, že ve výchovném procesu působí Bůh a jeho milost, která se projevuje v životě věřícího člověka. Výchovná formace člověka v křesťanské pedagogice se odehrává ve vztahu k Ježíši Kristu, který je mírou pravého a dokonalého lidství (Ef 4,13). Společným pedagogickým cílem je „formace k pravému lidství“ jako univerzální úkol. K němu je však v učebnici přistupováno z hlediska křesťanské věrouky a etiky konkrétní církve – Církve československé husitské.

Učebnice náboženství je připravena a postupně představována, ale záleží na tom, jak bude v církvi přijata a jak se s ní bude pracovat. Těžisko ve výchově nespočívá jen na kvalitních příručkách a akčně a tvořivě pojatých metodách, ale záleží ve velké míře na osobnosti vyučujícího. Jen tvořivý vyučující dokáže tvořivě využít tvořivě pojatou učebnici náboženství.

Tomáš Butta

Aktivity pro děti v náboženské obci Louny

Také v naší náboženské obci si uvědomujeme, že děti a mládež jsou budoucností církve, proto na ně myslíme při plánování našich programů.

V posledních deseti letech jsme rozvinuli spolupráci se ZUŠ Louny, s hudebními obory i výtvarným oborem školy. V našich prostorách žáci této školy pravidelně konají výstavy a vystupují při varhanních a pěveckých koncertech. Spolupráce církve a školy má v Lounech svou tradici, sahající až k osobě Aloise Treglera (1901-1971), hudebního skladatele a duchovního naší církve, který byl zároveň zakladatelem „Hudebního ústavu“ v Lounech po 2. světové válce. V současnosti propojuje obě instituce ses. předsedkyně rady starších I. Derflerová, která je učitelkou ZUŠ Louny. Ve spolupráci se školou jsme rovněž několikrát pořádali výtvarnou soutěž u příležitosti Noci kostelů. Soutěžilo se vždy v několika kategoriích a vítězové byli slavnostně dekorováni v budově pražské diecéze br. biskupem. Bratr biskup si pro nás našel čas, s dětmi hrál fotbal a házenou a nadšení dětí, které si zahrály fotbal s biskupem, se dá jen těžko vyjádřit! Náboženská obec sice nekoná pravidelnou výuku náboženství ve školách, ale

děti ze ZŠ Komenského a také ze ZŠ Prokopa Holého přicházejí se svými učitelkami před Vánoci a Velikonocemi do kostela, kde pro ně připravujeme prezentaci zvyků spojených s těmito svátky, doprovázenou promítáním fotografií

a vystoupením dětí ze ZUŠ Louny. V jubilejním roce 2015 jsme připravili celou řadu přednášek o M. Janu Husovi a zapojili jsme se do projektu ZUŠ Louny, který byl věnován tomuto výročí,

přednáškami a varhanní dílnou.

Pravidelnou součástí programu Noci kostelů jsou také vědomostní soutěže pro děti. Buď prověřujeme biblické znalosti dětí nebo se zaměřujeme na církevní dějiny a významné postavy či výročí důležitých událostí. Vzhledem k tomu, že jsme byli mnohokrát svědky pláče poražených soutěžících, zrušili jsme umístění a medaile s označením pořadí. Na radu jedné z maminek dostávají všichni účastníci čokoládové medaile a drobné dárky, na jejichž zakoupení přispívá město Louny.

Výuku náboženství na fáře jsme pořádali několik let, dokud nám neodrostli žáci a neztratili se na vyšších stupních škol. Učinili jsme zkušenost, že děti chodí do hodin náboženství či křesťanství pouze, pokud je rodiče podporují a přejí si, aby se jejich děti vzdělávaly ve víře. Je bolestí naší církve, že ne vždy takovou touhu členové církve opravdu mají! Pokud se nepodchytí zájem dětí v mladším věku, je to s přibývajícím věkem obtížnější. Dospívající dítě už si o svém volném čase a životním nasměrování začíná rozhodovat samo.

Zvláštní program pro děti připravujeme také o letních prázdninách. Programy pro děti přinášejí radost nejen jim, ale i jejich rodičům a prarodičům a samozřejmě též nám, členům náboženské obce. **Helena Smolová, farářka**

Co rádi čtete?

Možná se některým z vás vybaví knížka Oldřicha Seluckého „Strážce ohně“, o které jsme psali v Cestě v červenci 2014. Velmi poutavým způsobem vypráví napínavý příběh chlapce Vojmíra, žijícího na Velké Moravě v době příchodu věrozvěstů Konstantina a Metoděje. Stane se dokonce jedním z jejich žáků. Vám všem, kteří jste knížku četli, ale i všem ostatním bych chtěla doporučit její pokračování, které se jmenuje „Vojmírova cesta“. V příběhu se dostáváme do doby, kdy se Metoděj vrací z Říma (Konstantin zde zůstal v klášteře), kam se oba bratři

vydali, aby ohájili svou práci na Velké Moravě. Jejich cesta byla úspěšná, papež uznal staroslověnštinu jako bohoslužebný jazyk a dokonce Metoděje vysvětil na arcibiskupa. Hned na hranicích Moravy jsou však zajati, protože východofranští kněží se svého vlivu na Moravě rozhodně nechtějí vzdát. Vojmírovi se podaří utéci, ale je velmi těžce zraněn. Mezitím je zajat i moravský kníže Rastislav... Podaří se Vojmírovi pomocí svého milovanému učitel? Určitě to nebude snadné, ale našťáště mu pomohou jeho zvířecí i lidské přátele.

Knížka je stejně jako předchozí vyprávění velmi napínavá a zároveň historicky věrná, takže vás podrobně seznámí s událostmi, o kterých se učíte v dějepise. A to se může hodit, co říkáte? Je navíc doplněna vlastními ilustracemi autora.

Knihla Vojmírova cesta vyšla v Karmelitánském nakladatelství Kostelní Vydří v roce 2013 a určitě zaujme i dospělé čtenáře.

Tak co, přečtete si ji také?

JK

CESTA

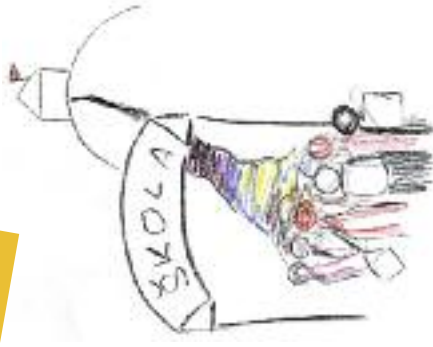
Je tu opět škola

Začátek září je pro školáky snad mnohem významnější datum než Nový rok – začíná totiž školní rok. Pro ty, kdo jdou do školy poprvé, je to určitě spousta nových očekávání a věřím, že většina z vás se do školy těší a je hodně zvědavá, jaké to tam bude. Určitě se těší i mnozí druháci a starší „mazáci“ – mimálně na kamarády. V každém případě bych vám všem chtěla popřát dobrý start a ať je toho příjemného ve škole vždycky víc než těch věcí, „ne-musíte“.

A moc bychom si přáli, aby vám začátek školního roku aspoň trochu zpříjemnila i nová učebnice náboženství naší církve „Kořínky víry“, která se vám představuje na str. 4-5 Cesty a také na dalších stránkách Českého zápasu. Můžete ji také vyhrát v rámci naší soutěže o tři knihy.

Tak ať se vám ve škole líbí a všechno vám jde od ruky!

JK

Nakreslila: Lucie Hrajičková

Hop a skok, je tu školní rok

*Hop a skok, je tu školní rok.
Osířely třídy, lavice,
osířely na dva měsíce.
Prázdniny se neúprosně zkrátily,
děti se do školních lavic vrátily.*

*Osířelá třída vzkvétá,
vítá dívka plná léta.
Zvonek zvoní v okolí,
hurá, děti, do školy!*

Jitka Vestřelová (Landová)

Modlitba

Pane Bože, prosíme tě za všechny školáky. Prosíme tě dnes hlavně za ty, kteří z různých důvodů školu nemají rádi, nelíbí se jim tam nebo se přímo do ní bojí chodit, protože tam zažívají nepříjemné věci, třeba ubližování od svých spolužáků. Pomáhej jim hledat pomoc, pomáhej nám rozpoznávat, nepodceňovat a řešit podobné případy, a pomoz i těm, kdo ubližují, najít správnou cestu.

Amen.

Martin, Filip a Lili

– voda

Martin

Co se týče koček, řekl bych, že se ničeho nebojí – přesnější by asi bylo říct, že jsou jen věci, které nesaňejí. Například vodu a koupání. Filip se ani běžně nekoupe, není to nutné, vždyť kočka se umí krásně sama očistit jazyčkem. Jednou jsem ale Filipka vykoupat musel – to když přišel domů celý umazaný od nějakého oleje – zřejmě vlezl někomu pod rozbité auto. Myslím, že na to vzpomínáme dodnes oba.

Filip

To je teda fakt – ta koupel byla nezapomenutelná v tom nejhorším slova smyslu! Ještě teď, když si na to vzpomenu, cítím šampoun v očích! Výbec nechápu, co na té vodě psi vidí – Lili, když přijde k nějakému potoku nebo rybníku, hned do něj musí skočit, ráchat se a předvádět tu svoji „čubičku“. Pak se

samořejmě po vylezení ven ořípe tak, aby zmačela všechny okolo – no prostě, chová se naprosto nedůstojně!

Lili

Náhodou, koupání v potoce nebo rybníce je bezva. Jen nesmí být moc hluboký, protože plavu sice dobře, ale vydržím to kvůli svým krátkým nožičkám jen chvíli. Jednou mě dokonce musel Martin v jedné řece zachraňovat! Pes se koupáním, zvláště v horkých dnech, krásně ochladí. Jen není moc rád mokrý – takže se nedivte, že se hned otěpu nebo si vytřu srst v trávě nebo prachu vedle. To pak Martin trochu nadává, že hned, co se umyju, se zase zamažu – ale to se přece za chvíli oklepe!

JK

Nakreslila: Lucie Krogříková

2

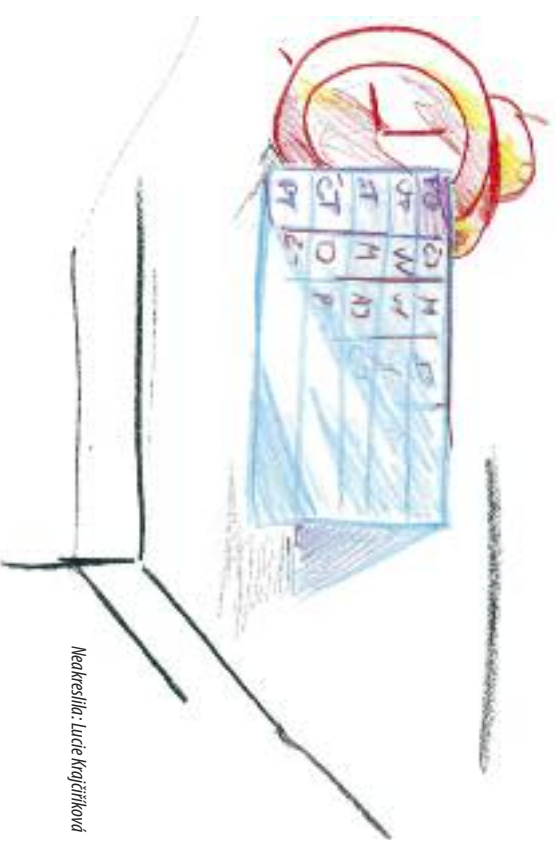
Soutěž o tři knihy

Milé děti,

tentokrát je vaším úkolem sestavit z následujících přesmyček různé předměty a obory, které se učíme ve škole. Ze slov potom vyberte do taženky písmena podle čísel v závorkách. Pokud nám své řešení pošlete do poloviny října, můžeme se stát jedním ze tří vítězců, jejichž jména otiskneme v listopadové Cestě. Cenou tentokrát bude nová učebnice náboženství „Kořínky víry“.

- NITAŠČE (3)
- MEKTAAMITA (9)
- KINATOBA (2)
- COKILVĚT (3)
- KAZYJV (2)
- RISOTEHI (1)
- RAIFEGOGGE (5)
- OLEGOZIO (3)
- UNĚMÍ (1)

Řešení soutěže z červencového čísla: Pociť štěstí.

Nakreslila: Lucie Krogříková

7

Jak si představujete ideální školu?

Zkuste se, děti, chvíli zamyslet a napsat nebo nakreslit nám do redakce, jak by podle vás měla vypadat ideální škola – ta nejlepší ze všech, do které byste nejraději chodili.

Jak by měla vypadat školní budova? Líbil by se vám spíš velký dům s mnoha třídami, nebo malá škola pro méně dětí? Co všechno by tam mělo být – jaké zařízení, vybavení, pomůcky?

Co třeba sportovní aktivity? Chtěli byste mít ve škole bazén nebo třeba posilovnu, hřiště na minigolf nebo spíš tenisové kurty?

Jaké předměty by se měly ve škole učit a proč? Jakým způsobem byste se chtěly učit – formou hry, názornými pokusy, samostatným vyhledáváním a zpracováváním informací, diskusemi... Těch možností je spousta a určitě vás napadne další. Jaké pomůcky byste k učení rády využívaly? Knihy, pracovní sešity, počítače, interaktivní tabule nebo něco jiného?

Jak by měl vypadat dobrý učitel nebo učitelka? Jaké by měli mít vlastnosti? V kolik hodin by podle vás mělo začínat vyučování a kolik hodin denně by mělo trvat?

A co školní jídelna? Jaká jídla by se v ní měla vařit, aby vám vždycky chutnalo? Popustte uzdu své fantazii a zkuste si takovou školu představit – nemáte žádná omezení – ani co se týče prostoru, ani nákladů na její vybudování. Je to samozřejmě jen sen, ale proč ne?

Moc se těšíme na vaše nápady – ty nejlepší otiskneme pro inspiraci ostatním a také odměníme drobným dárkem (proto nezapomeňte připojit svou adresu).

Nakreslila: Lucie Krájičková

JK

Nakreslila: Lucie Krájičková

Děti u Bibli

4. Samuel

Na začátku První knihy Samuelovy se dočítáme o narození a dětství dalšího velkého proroka, kněze a soudce izraelského národa – Samuela, kterého Hospodin pověřil mimo jiné pomazáním dvou prvních izraelských králů – Saula a poté Davida.

Samuelova matka Chana dlouho nemohla mít děti. Proto se každoročně vroucně modlila k Hospodinu v jeho svatyni v Šilu. Prosila Boha, aby jí dal syna, a slibovala, že pokud se jí narodí mužský potomek, bude zasvěcen Bohu. Chana svou modlitbu tak prožívala, že si kněz Élí, který ji pozoroval, dokonce myslil, že je opilá. Když ji šel napomenout, vysvětlila mu, že vůbec není opilá, jen velice zoufalá. Kněz ji ujistil, že její vroucí modlitba bude vyslyšena.

Skutečně se tak stalo – do roka se Chaně narodil syn, kterému dala jméno Samuel, což znamená Vyslyšel Bůh. Chana svůj slib Bohu splnila. Když chlapec trochu povyroste, odvedla jej k Élímu, aby sloužil Bohu.

Bible pak zaznamenává, že Samuel byl Bohem osloven už jako malý chlapec – když v noci spal, Bůh jej třikrát po sobě zavolal. Hoch si nejprve myslil, že jej volá Élí, ten to však nebyl. Když mu chlapec popsal, co se stalo, pochopil, že jej volá Bůh. Poučil jej, jak má Boží poselství vyslechnout. A takto k němu pak Bůh promlouval po celý jeho život. I když to vždy nebyly dobré zprávy nebo snadné úkoly, Samuel je pokazdále plnil oddaně a spolehlivě.

JK

„Korínky víry se představují“

Hnoj děti!

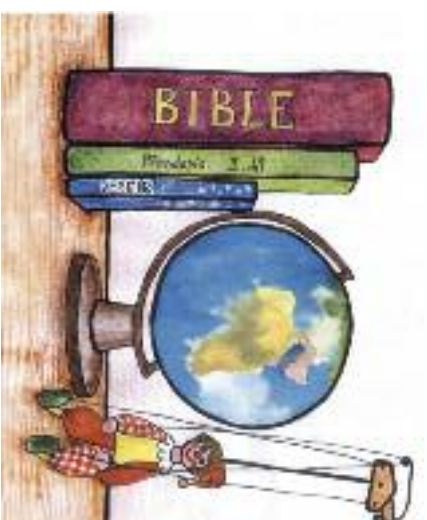
Jsem sice učebnice, ale hlavně bych chtěla být vaší kamarádkou. Byla bych moc ráda, kdybychom spolu zažili příjemné, užitečné a zábavné chvíle, při nichž se dozvíte hodně zajímavých a potřebných věcí o Pánu Bohu a světě kolem nás. Doufám, že při naší společné práci poznáte nové kamarády, se kterými budete diskutovat o všem, co se dozvíte, co vás zajímá a třeba i trápí.

Pokud si mě pořídíte nebo mě dostanete, budu jenom vaše – takže do mě můžete psát, kreslit, malovat, vlepovat si a podobně – čím víc, tím lépe! Chtěla bych vás provázet celým školním rokem od září do června. Na začátku každého měsíce je barevný kalendář s obrázky, ve kterém je místo na vaše poznámky – můžete si do něj vyznačit například, kdy má váš kamarád nebo kamarádka narozeniny, kdy se chystáte na výlet nebo cokoliv jiného.

Najdete ve mně celkem čtyřicet kapitol – pro každý týden školního roku jednu. Jsou rozděleny do sedmi okruhů, každý z nich je uveden celostránkovým obrázkem, do kterého si můžete postupně dolepovat nebo dokreslovat již probíraná témata. Jednotlivé kapitoly začínají krátkým vpravěním o sourozencích Jirkovi, Marti-novi a Lence, jejich rodičích a prarodičích.

Doufám, že vás jejich příběhy budou bavit a zároveň vám přiblíží, o čem celá kapitola bude. K tomu pomáhají i otázky za textem, o kterých si můžete společně povídat.

A pak už jsou na řadě různé hry, tvoření, kreslení, vystřihování... Pokud se vám všechno, co vytvoříte, nevejde na moje

stránky, pořídíte si sešit nebo desky, kam si můžete svoje obrázky, fotky a další věci zakládat.

Zvídavé hlavičky u mě najdou vždycky ještě „něco navíc“ – zajímavé informace o nejdůležitějších svátcích, postavách nebo událostech. Nechybí ani slovníček a odkazy na biblické texty. Pro lepší orientaci je na konci shrnutí toho nejdůležitějšího, co je dobré si zapamatovat. A rozloučíme se vždy ztišením nad krásnou fotografií a citátem z Bible.

Určíte se vám bude líbit spousta barevných obrázků, které ve mně najdete. Jsou ale zároveň k dispozici v černobílé verzi jako omalovánky pro vybarvování. Já jsem vlastně celá barevná – nejen obrázky

a fotografie, ale celé moje stránky jsou barevné – podle toho, v jakém ročním období se právě budeme spolu nacházet.

A to pořád ještě není všechno – také mám v sobě speciální listy, často přes celé dvě strany, kde najdete další zajímavé informace a obrázky. A jeden je taky o prázdninách – ten si dotvoříte hlavně samy – vlepením forek nebo nakreslením míst, kde jste o prázdninách byli.

Už se moc těším na čas, který spolu strávíme, a že budu díky vaší šikovnosti a nápadům ještě krásnější a zajímavější než teď!

A ještě větší radost mi udělá, když se třeba i díky mě budete chtít i později dál seznamovat s biblickými příběhy, s církví a životem v ní.

Za novou učebnici

náboženství „Korínky víry“ a všechny, kdo se na její tvorbě podíleli

Jana Krajčířiková

Je na čase vstoupit do toho, čemu se říká praxe

Rozhovor s Matějem Čihákem, studentem oboru učitelství na HTF UK

Co tě přivedlo ke studiu na HTF a konkrétně k oboru Učitelství pro střední školy?

Na prvním místě asi to, že jsem již od základní školy chtěl být učitelem. Zajímal mě především dějepis a pak všechno, co souvisí s humanitními vědami. Po dokončení střední školy jsem zvažoval jít buď na Pedagogickou fakultu UK na obor učitelství dějepisu anebo na Husitskou teologickou fakultu UK. Jeden dobrý přítel mi poradil, abych šel raději na HTF, že to bude přínosnější. Když jsem měl jít na přijímačky na PaedF, došel jsem až k budově a tam jsem se náhle otočil a „utekl“ na Vyšehrad za kamarádem. Tím pádem mi nezbývalo než jít na HTF. Pamatuji si, jak jsem seděl na Vyšehradě s výčitkami svědomí. Nakonec se to ukázalo jako jedno z nejlepších rozhodnutí v mém životě, protože HTF mě nesmírně obohatila – hlavně lidsky a duchovně, ale samozřejmě také intelektuálně.

Čím jsi byl tehdy, při rozhodování o konkrétním oboru, který budeš studovat, nejvíce ovlivněn?

Tím, že jsem v době nástupu na VŠ chtěl být učitelem. Jiný obor na HTF pro mě v té době nepřipadal v úvahu, protože jsem teologii, filosofii ani religionistice moc nerozuměl a nevěděl jsem, takříkajíc, co bych s nimi dělal. Během studia se ale všechno obrátilo a teď naopak čelím problému, že jakožto absolvent oboru učitelství (zatím Bc., příští rok Mgr.) vlastně učitelem být nechci, a naopak obory jako teologie, filosofie nebo religionistika mi nesmírně přirostly k srdci.

Jaký je podle tvého názoru největší přínos zmíněného pedagogického programu? Co na druhou stranu považuješ za nejnáročnější součást studia?

Za hlavní přínos mého oboru jednoznačně považuji všeobecný rozhled, který obor poskytuje ve větší či menší míře všem, kdo ho vystudují. Student tohoto oboru není jen učitelem, ale tak trochu i psychologem, teologem a filosofem. Označil bych to za takový „obecný úvod do lidské kultury“. Což je skvělé. Přináší schopnost chápat věci v souvislostech, vnímat lidský život jako celek, osvobodit se od omezeného úhlu pohledu, rozumět

událostem plasticky. Pro mě osobně jsou nejprospěšnější předměty týkající se filosofie a teologie. Naopak pedagogické a psychologické předměty jsou pro mě tou méně zábavnou částí. Mnozí mí kolegové to ale mají obráceně, což je pochopitelné, vzhledem k tomu, že obor se jmenuje „učitelství“. Nicméně za úplně nejnáročnější součást studia považuji administrativní záležitosti; hlídat si počet kreditů, splněné předměty, prerekvizity a tak dále.

Jaká je atmosféra ve studentské komunitě na tvém oboru?

Atmosféru studentské komunity ve svém oboru hodnotím nanejvýš kladně. Především během prvních tří let mého bakalářského studia fungovala velice soudržná komunita studentů našeho oboru. Pravidelně jsme se scházeli, komunikovali jsme spolu a společně jsme se i připravovali na zkoušky. Kdo rozuměl víc filosofii a méně pedagogice (například já), doučoval ostatní filosofii a oni mi pak pomohli s pedagogikou. Bylo to úzce propojeno se studentským spolkem Eliáš, který na fa-

Matěj Čihák (1993) studuje obor učitelství pro střední školy na Husitské teologické fakultě UK. Zajímá se o filosofii, teologii, historii a religionistiku. Vydal básnickou sbírku *Perský sen* (2018). Rád cestuje, vaří zdravá jídla a hraje na kytaru. Strávil tři měsíce v Makedonii zkoumáním kostelů. S láskou zalévá kytky v Husově sboru na Vinohradech.

kultě dodnes blahodárně působí, ale už v trochu jiném personálním složení. Po pravdě, byla to víc než jen studijní skupina, byla to skupina přátel. Bylo to výjimečné setkání výjimečných lidí. Pak ale někteří odešli, někteří si prodlužovali studium, jiní šli rovnou na magisterské studium a tak se skupina postupně rozpadla.

Už víš, na co by ses v chtěl v budoucnu z pracovního hlediska jako absolvent fakulty zaměřit?

Na fakultu jsem nastupoval s jasným záměrem být učitelem základů společenských věd na střední nebo základní škole. Tato představa mi teď není vůbec blízká, ale zároveň tuto možnost úplně nevylučuji. Nemám zatím jasnou představu, co bych chtěl dělat, ale myslím, že dnešní „tekutá“ doba nabízí mnoho nejrůznějších

Dnešní „tekutá“ doba nabízí mnoho nejrůznějších možností a nečekaných zaměstnání, která třeba ještě ani nemají jméno.

možností a nečekaných zaměstnání, která třeba ještě ani nemají jméno. Uvažoval jsem také o pokračování na doktorském studiu a následném angažmá v akademické sféře, tam by však pro mě byl problém vybrat si užší specializaci, protože toho, co mě zajímá a čím se zabývám, je opravdu hodně a představa úzké oborového vyprofilování mě duševně sužuje. Nicméně strávil jsem studiem poměrně dlouhou dobu a je na čase vstoupit do toho, čemu se říká praxe. Jak bude vypadat, to zatím netuším. Snad mi opět pomůže intuice, jako tenkrát, když jsem nešel na přijímačky na Pedagogickou fakultu.

Které z předmětů považuješ za nejpřínosnější pro svou budoucí činnost?

To ukáže až budoucnost. Nicméně mohu bez váhání říct, které předměty, respektive kteří pedagogové, mě nejvíce obohatili jak po stránce akademické, tak po stránce lidské. Zásadní byly a jsou filosofické přednášky prof. Anny Hogenové. Díky nim jsem pochopil, co je to filosofie – že je to živá duchovní praxe, že je to opravdová práce na sobě samém. To, čemu

paní profesorka říká „péče o duši“. Filosofie učí člověka jít vlastní cestou, takže nakonec může kriticky hodnotit i některé postoje svého vlastního učitele – a to je dar, který nejen mně prof. Hogenová dala.

Za zásadní považují rovněž svou účast na přednáškách doc. Jiřího Lukeše z oboru novozákonní teologie. Tam jsem plně pochopil, co to znamená hermeneutika – práce na interpretaci textu a pochopení jeho kontextu. Navíc pan docent umí velmi živě přiblížit dobu, kdy dané texty vznikaly – v tomto případě především dobu antiky a helénismu. Takže hlubokého nasycení zde došel nejen můj vnitřní teolog a filosof, ale i historik. A pro případ, že bych se nakonec opravdu dostal k práci ve školství, musím zmínit i mou

individuální pedagogickou praxi pod vedením dr. Marka Fajfra na Gymnáziu Na Vítězné pláni. Pedagogický optimismus pana Fajfra je nakažlivý. Bylo zajímavé si vyzkoušet jaké je to být učitelem pod vedením skvělého vedoucího a se střícnými, talentovanými žáky. Díky praxi jsem si uvědomil, že jsem schopen učitelské povolání zvládnout, ale že to zároveň není směr, kterým bych se chtěl momentálně v životě ubírat.

Jak pohlížíš na aktuální situaci v oblasti školství u nás?

Hodnotit české školství jako celek je náročný úkol. Mnoho lidí to rádo dělá, ale já si především myslím, že nejcharakterističtější věci pro české školství jsou ob-

rovské rozdíly mezi jednotlivými školami. Myslím, že existují školy, kde je úroveň výuky velice dobrá; existují školy, kde je takřkajíc průměrná a pak existují školy, kde se dějí hrozné věci, a o výuce v pravém slova smyslu nelze hovořit. Se všemi třemi typy škol jsem se setkal, ať již osobně anebo skrze něčí přímé svědectví. Velké naděje vkládám především do některých typů alternativního školství – nejvíc se mi líbí projekt SCIO škol, v nichž pracuje několik mých přátel, kteří také vystudovali učitelství na HTF. Ale i v běžných školách se dějí pokroky, jak v přístupu k žákům, tak například v rozvoji výuky ekologie a podobně.

Mnohokrát děkuji

J.H.

Nechte děti přicházet

Tu mu přinášeli děti, aby se jich dotkl, ale učedníci jim to zakazovali. Když to Ježíš uviděl, rozhněval se a řekl: „Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží. Amen, pravím vám, kdo nepřijme Boží království jako dítě, jistě do něho nevejde.“ Objímal je, vzkládal na ně ruce a žehnal jim. (Mk 10,13-16)

Děti jsou u Ježíše vítané. Posláním dospělých křesťanů je děti k Ježíši přivádět. Stále palčivější se však stává otázka, jak konkrétně to dělat. Co spolehlivě přivede děti k Bohu? Jak má náboženská výchova vypadat? Jak oslovovat děti a mladé lidi v duchovních věcech?

I když rodiče vedí své děti na bohoslužby nemusí to nutně znamenat, že jim dostatečně zprostředkovávají skutečnou zkušenost víry. Stejně jako v ostatních oblastech výchovy, tak i v oblasti duchovní je důležité promýšlet věkovou přiměřenost a uplatňovat pedagogické principy od jednoduchého ke složitějšímu, od blízkého ke vzdálenějšímu. Když věková specifika respektovat nebudeme, hrozí, že děti náboženstvím „otrávíme“, protože jim předložíme něco „nestravitelného“.

V českých poměrech je pak poměrně typické, že rodiče takzvané „nechávací na dítěti, aby se rozhodlo, zda bude věřit v Boha“. Mám dojem, že to je trochu alibismus a způsob, jak se vyhnout nepříjemným a složitým věcem, které s náboženskou výchovou mohou souviset. Nepřípadá mi moudré spoléhat na to,

že „dítě samo nejlíp ví, co je pro něj dobré“. Duchovní život je mimořádně důležitý, a dětské rozhodování založené na momentálních prožitcích zas velmi vrtkavé. Proto je namísto děti vést a směřovat, a zodpovědnost za vlastní duchovní život jim předávat postupně, když jsou na to připravené.

Způsobů, jak vést děti k Bohu, existuje

celá řada. Chci se s vámi podělit o jeden z méně obvyklých způsobů, jak podpořit děti ve víře, a tím je uspořádání bohoslužby slova na skautském táboře.

Skauting spojuje zážitky v přírodě s duchovním přesahem. Jedním z principů, na kterých je celosvětové skautské hnutí založeno, je povinnost k Bohu, chápána jako povinnost hledat a respektovat v životě vyšší hodnoty než materiální. Čeští skauti se při svém slavnostním slibu zavazují „sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce“. I v naší zemi, která kvůli složité historii má pověst

jedné z těch nejateističtějších, má stále skauting křesťanské zakotvení. A tak se farářka naší církve stala vítaným hostem na skautském táboře, kde vedoucí projevíli zájem o zařazení duchovního programu pro děti.

A jaké jsou konkrétní zkušenosti z působení na skautském táboře:

- bohoslužba slova se ukázala jako nejlepší varianta křesťanského duchovního programu, protože vyhovuje faktu, že na táboře jsou děti různého křesťanského vyznání i děti z rodin nevěřících;

- díky pobytu v přírodě jsou děti „vylištěnější“ a klidnější než obvykle, překvapivě více poslouchají;

- jde o nabídku programu a účastní se ti, kdo chtějí (díky tomu, že nejde o povinný program, se zúčastní děti duchovně otevřené a naladěné);

- táborníky potěší, když jsou v kázání zmínky o místě, kde se táboří nebo nějaké souvislosti s celotáborovou hrou;

- hudební doprovod zajišťuje někdo z táborníků nebo vedoucích a může doporučit křesťanské písně, které všichni znají, případně s dětmi nějaké písně nacvičit;

- je dobré zdržet se na táboře o něco déle a nabídnout, že po bohoslužbě bude prostor také pro individuální rozhovory.

Náboženskou výchovu tedy nemusíme směřovat jen do rodin, kostelů a škol. Také skautský tábor může být místem sdílení a předávání víry, posilování ekumeny i osobních pokroků učiněných na cestě za Kristem.

Anna Radová

Setkání mladých už za pár týdnů

S koncem léta, kdy se zdá čas pomalejší, kdy se většinou teprve schyluje na po-prázdninový aktivní rozjezd, už pod pokličkou bublá vrchol příprav Setkání mladých CČSH a jejich přátel. Rozmanitý přípravný tým už více než půl roku promyšlí aktivity, témata i symbolický rámec v duchu motto „Věř, druhé neměř“ vycházejícího z Bible, z Listu Jakubova 2,1.

Skrze tuto optiku bude možné si na setkání vybírat programy z pestré nabídky a diskutovat otázku menšin ve společnosti, naši schopnost přijetí či nepřijetí, otázku nenávisť ve společnosti, na internetu apod.

V programu je např. debata o LGBT v církvi, divadlo o nenávisti na internetu, bude možnost zúčastnit se prohlídky Prahy s bezdomovcem Václavem skrze projekt Pragulic, ochutnáme raut připravený cizinkami žijícími v ČR, proběhne koncert romské kapely, budeme vyrábět předměty do dobročinné sbírky na pomoc lidem na okraji společnosti a podobně.

Setkání uvede koncertem vldný písničkář P. Helan, který pro nás připravuje také tematický song, jako průvodní nit celého setkání. Kromě hledání otázek, odpovědí a zase dalších otázek na téma propojení našeho křesťanského společenství napříč skupinami, které mají objektivně viditelné odlišující znaky, nás čeká ještě víc.

Budeme reagovat na aktuální výzvu ochrany klimatu, která doslova otřásá mladými dušemi – nejen strachem o budoucnost, ale také pocitem zodpovědnosti a ambicemi změnit mnohé. Na setkání bu-

deme diskutovat s představiteli organizace NaZemi o tom, jak vznikají oděvy, jaké klimatické a sociální problémy způsobuje levný dovoz do Evropy a následně bude možné přímo navázat vlastní upcyklací – tedy zúžitkování starého oděvu v nový stylový módní doplněk.

Jak to tak bývá, přípravný tým si láme hlavu, jak co nejlépe uchopit konkrétní téma, aby se účastníkům a účastnicím dostalo co nejkvalitnějšího programu, dosta-

tek prostoru pro dotazy a vlastní aplikace. A jak známo, očekávání a přání mladých bývají nejčastěji především naspat co nejméně hodin, strávit co nejvíce času s kamarády, hodně se pobavit o tom, jak se kdo má a případně se domluvit na další sraz co nejdříve :) A to není na škodu! Jsme církev – tedy živé společenství různorodých lidí, které pojí vztahy a rozhovory, po příkladu Kristově.

Program jde této touze naproti nejen celkovým režimem stojícím primárně na svobodě volby programů, ale i zařazením oblíbeného Speed datingu a nealko Baru u Kříže, jejichž pointou jsou vzájemné přátelské rozhovory.

A co by to bylo za křesťanské setkání, kdyby jeho červenou nití a úhelným kamenem nebyla společná modlitba, nahlédnutí do svého nitra skrze biblické příběhy, nedělní bohoslužba, duchovní doprovázení? Dvakrát denně ztišení, písně nové i známé s doprovodem mládežnické kapely, songová liturgie, hagioterapie, duchovní rozhovory, všechno bude.

Ať nám tedy Pán požehná a prostoupí Duchem svatým naši mysl, ruce i klávesnice, ať nás posiluje při finálních přípravách a ať povzbudí mladé přijet, otevřít se i načerpat – ze společenství s Bohem a přáteli.

Letos je hostitelským sborem Praha-Vršovice, tak to máme všichni tak akorát daleko či tak akorát blízko, hlavně díky dobrému spojení. Tak snad i toto povzbudí váhající. **Irena Marková**

Na prstech

Učil jsem se na nich počítat, navzdory zákazu jsem v první třídě těžce bojoval pod lavicí s příkladem - čtyři a dvě se rovná - chvíle horečnatého přemýšlení sloužila k počítání čtyřech a dvou prstů, těžko se mi před zraky přísné učitelky přecházelo z ruky na ruku, často jsem se při tom matematickém ohledávání dopustil chyby, až jsem si do hlavy vryl poučku, že čtyři a dvě se rovná šesti, a s pocitem štěstí jsem ruce odložil na desku školní lavice.

Učil jsem se s nimi modlit, sepnul jsem je nemotorně, pevně k sobě přitisk' dlaně, hleděl na ně zaujatě a řadil prsty jako vojáky, kteří svými bodáky ve výšce nosu probodávali nebe, aby mi dobyli svaté zastání - Bylo to spíš rouhání - pravil katecheta, když ze mne páčil, jakými slovy se modlívám; řekl jsem Otčenáš a když dál vyzvídal, přiznal jsem modlitbu policejní. - Taková přece není - divil se celý překvapený, tak jsem na jeho žádost sepnul ruce a začal recitovat - Andělíčku, můj strážníčku - neboť toho anděla jsem si viděl jako strážníka, co si křídla pod uniformou navlíká, aby nás obletoval

a v případě nouze zachraňoval. Učil jsem se na nich Desatero, co prst, to příkaz Boží; pravý ukazovák představoval - Nesesmilníš!

- a já na něj pokaždě s vytržením hleděl, kdybych tak věděl, co to znamená, až kamarád z druhé A mi napověděl, že tohle příkazání zakazuje hledět na fotografie, kde je dívka svlečená, za což jsem mu byl velmi vděčen, a on mi hned ukázal několik odhalených slečen, abych poznal sladký hřích, kdy bázeň v očích víčka zamyká, ale zvědavost je zase otvírá, taková to byla víra, že jsem za každou slečnu svlečenou odříkal pro jistotu hned dva Otčenáše najednou.

Moje prsty. Pomáhaly mi počítat, modlit se a odříkat Desatero, později pracovat a nosit břemena, a když selhalo deset příkazání, sevřely se bez váhání proti nepříteli ve dvě pěsti a hurá na něj; proto když hledím na své prsty a prohlížím si dlaně, čtu z nich pokorně, že se mohu ještě vždycky přepočítat, modlitbou zbůhdarma odříkanou se Boha nedovolat, provinít se proti jeho zákonu a místo pomoci bližnímu nechtěně ublížit; prsty mě odmala učí a pomáhají žít, přátelé kladných součtů na řádcích zdánlivě jednoduchých počtů.

Jan Schwarz, n.o. Bratislava

Husova základní škola a mateřská škola **SMĚROVKA**

Směrovka je škola církevní, malotřídního rodinného charakteru. Opíráme se o pilíře křesťanské tradice. Pojetí dítěte vychází ze základních křesťanských principů. Každé dítě je přijímáno jako dar od Boha, jako jedinečná a neopakovatelná osobnost.

Takto můžeme ke každému dítěti přistupovat opravdu individuálně, pomáhat mu najít jeho vlastní jedinečnou cestu a získat sebejistotu bezpodmínečného přijetí. Smyslem naší činnosti je vytvářet přátelskou a bezpečnou atmosféru, ve které bude dítě spokojené, pozná a objeví mnoho nového, naváže dobrá přátelství a s radostí se k nám bude vracet. Jak ve škole, tak školce s dětmi pracujeme pedagogikou Franze Ketta, která vychází z křesťanského poselství. Usilujeme o upevňování křesťanských hodnot a postojů jako základu lidskosti a vzdělanosti realizací tohoto nově se rozvíjejícího pedagogického směru. Jednou z priorit činnosti Husovy ZŠ a MŠ SMĚROVKA je spolupráce s rodinou. Rodičům i prarodičům nabízíme v prostorách školy prožít setkání s jejich dětmi a vnučaty. Rodiče se také mohou aktivně zapojit do realizace vzdělávacího programu. Přijímáme děti od 2,5 let schopných předškolního vzdělávání – přijímáme děti zdravotně znevýhodněné či s lehčími formami postižení – nabízíme systematickou předškolní přípravu a logopedickou péči – slavíme křesťanské svátky v jejich původním významu.

NÁZEV ŠKOLY SMĚROVKA

symbolizuje základní myšlenku projektu – společné snažení nasměřované k jednomu cíli s vědomím sounáležitosti s ostatními, schopnosti vzájemného soužití, respektu, tolerance, schopnosti komunikace a kooperace.

CO NÁS CHARAKTERIZUJE:

- důraz na individuální přístup k dítěti
- výchova zakotvená v křesťanských hodnotách
- rodinné prostředí, malý kolektiv
- učení prožitkem
- partnerské vztahy učitel - žák - rodič

JAK TO U NÁS CHODÍ?

Než se začneme ráno učit, sejdeme se jako doma v rodinném kruhu a věnujeme chvíli vzpomínce na minulý den. Shrneme, co se událo a povíme si, co nás čeká. Pak se vrhneme do práce. Matematiku vyučujeme metodou Hejného, čtení pak metodou Sfumato. Jedná se o prožitkovou metodu. Nejen prostřednictvím projektového vyučování vedeme děti ke vzájemnému respektu a toleranci. Na konci dne se opět scházíme v komunitním kruhu a hodnotíme naši dopolední práci.

Olga Spálenka Kühnlová,
ředitelka Husovy ZŠ a MŠ SMĚROVKA

Husův institut teologických studií na 52. týdenním setkání

Již po padesáté druhé se konalo setkání absolventů, studentů a učitelů HITS, VOŠ HITS, HTF UK a VŠZASP Bratislava pod vedením manželů Tonzarových. Tentokrát na Vysocině. Zeptali jsme se br. biskupa Tonzara, jaký byl program a jak se setkání vydařilo.

Po setkání v Železně Rudě, v Janských Lázních, v Lipové v Brně, v Milíkově u Chebu, ve Stráži nad Nežárkou a u Máchova jezera jsme se tentokrát sešli v Bohuslavicích u Telče. Už sám název „Bohu sláva“ v označení místa dával účastníkům předzvěst, co nás bude celý týden provázet. Slavit Hospodina z večera i z rána.

Kolik se tentokrát sešlo na setkání účastníků?

Myslím, že jsme poprvé po více než 25 letech překročili počet 60, z toho se tradičně účastní děti, kterých bylo tentokrát více než 10 ve věku 1 – 14 let, dospělých ve věku 18 – 66 let bylo více než 50. Radostí pro mě také bylo, že jsme při tradiční čtvrtěční bohoslužbě, při slavení liturgie našeho prvního patriarchy K. Farského, mohli vyhovět již několikaletému přání jedné z nejmenších účastnic a udělit jí svátost křtu. Oba rodiče,

Br. dr. Petr Melmuk v luterském kostele ve Velké Lhotě

absolventi bakalářského studijního programu sociální práce, charitativní a misijní práce, kteří s námi jezdí již více než 8 let, doprovodili svou dceru ke křtu a další absolventi HITS, kteří také před několika lety přijali svátost křtu, se stali kmotry.

Jaký byl program setkání?

Tradičně každé ráno a každý večer čtení a společné přemýšlení nad slovy žalmů, modlitby a biblické úvahy nad vylosovanými hesly Jednoty bratrské. Během dne jsme například navštívili klášter v Nové řiši, výrobní Novorýšské keramiky, zámek v Telči, absolvovali jsme noční cestu na vrch Spravedlnost spojenou s modlitbami vysoko nad klášterem, navštívili jsme unikátní zahradu, hráli volejbal a v neposlední řadě jsme navštívili Velkou Lhotu, kde nás přivítal br. dr. Melmuk, učitel HITS se svou maminkou doc. Melmukovou a provedli nás unikátním muzeem české, německé a švýcarské reformace. Velká Lhota u Telče je jediným místem, kde v Čechách stojí vedle sebe luterský a kalvínský kostel. V muzeu nás upoutaly doslovně přepsané archivní zprávy o výsledcích a likvidaci lidí pro náboženské vyznání v 17. a 18. století při násilné rekatolizaci českých zemích po Bílé hoře.

Dříve jste na kurzech konali i přednášky, bylo tomu tak i letos?

Tradičně s námi jezdí emeritní rektor UK prof. Wilhelm a em. prof. 3. LF UK Mejstnar, se kterými vedeme interdisciplinární dialog v rámci našich oborů (fyzika, genetika, mikrobiologie a teologie). Je zajímavé, že např. nejnovější genetické studie ukazují na zrod „lidstva“ z jedné genetické informace, vědci hovoří o mito-

Výuka Starého zákona

chondriální Evě, či že neutrína prostupují veškerou hmotu a pohybují se od Slunce. Tohoto kurzu se však páni profesori zúčastnit nemohli, proto jsme se s manželkou ujali přednášek a zvláště s budoucími magistry charitativní a sociální práce procházeli tématy z katolické, husitské i evangelické teologie 20. století, připomněli témata Husových spisů a kolegyně dr. Nová prošla se studenty tématy z Teorie a metod charitativní práce.

Ve středu nás navštívil také farář z náboženské obce Kladno br. dr. Phaniel Osweto, který účastníkům představil projekt pražské diecéze CČSH Afrika Africe. V letošním roce běží projekt již 10 let a získává stále více příznivců, kteří podporují rekvalifikační kurzy mladých lidí ze slamu Mukuru v Nairobi (Keňa), děti v dětském domově či další přidružené projekty. Shlédli jsme též fotografie z cesty a krátká videa z letošního léta, kdy projekt navštívili s bratrem Phanielem i dva noví podporovatelé projektu.

Budete v kurzech pokračovat, kdy se bude konat další?

V zimě jezdíme do Železné Rudy. Poslední dva roky jsme se však již nevešli do našeho církevního domu Husita a tak jezdíme do většího penzionu poblíž. I příští rok, bude-li zájem, pojedeme, jak v zimě, tak v létě, dokonce někteří vyjádřili touhu se setkat i v mezičase. Na setkáních působí nevšedně přátelská atmosféra, která pomáhá i lidem hledajícím poznávat nenásilnou formou život a myšlení křesťanů. Z kurzů se vracíme posíleni a připraveni do plnění svěřených úkolů. Kež Pán církve i nadále žehná těmto setkáním.

Za rozhovor br. biskupovi Davidu Tonzarovi poděkovala Klára Břeňová

Ilustrace: Tomáš Altman

Kostel sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí

pondělí 9.9. 2019, 20.00

PRAGUE BRASS ENSEMBLE

Jan Kalfus – varhany
J. S. BACH, A. DVOŘÁK, W. A. MOZART, G. GERSHWIN

úterý 10.9. 2019, 17.00

Michal Hanzal – varhany

František Bílek – trubka

G. F. HÄNDEL, J. S. BACH, G. P. TELEMANN, W. A. MOZART

středa 11.9. 2019, 17.00

Bohumír Rabas – varhany

Hana Jonášová – soprán

L. VIERNE, G. F. HÄNDEL, W. A. MOZART, F. SCHUBERT

středa 11.9. 2019, 20.00

VIVALDI ORCHESTRA PRAGA

Václav Návrat – barokní housle

A. VIVALDI, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK

čtvrtek 12.9. 2019, 17.00

SAINT NICHOLAS CHAMBER SOLOISTS

Michal Hanzal – varhany

Martina Bauerová – soprán

František Bílek – trubka

J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, A. VIVALDI, C. SAINT-SAËNS

pátek 13.9. 2019, 17.00

František Šťastný – varhany, cembalo

Vratislav Vlna – hoboj

G. Ph. TELEMANN, J. S. BACH, W. A. MOZART, G. F. HÄNDEL

pátek 13.9. 2019, 20.00

VIVALDI ORCHESTRA PRAGA

Václav Návrat – barokní housle

Yvona Škvárová – mezzosoprán

W. A. MOZART, A. DVOŘÁK, A. VIVALDI, G. F. HÄNDEL

sobota 14.9. 2019, 17.00

Zuzana Němečková – varhany

Věra Likérová – soprán

G. CACCINI, J. S. BACH, A. VIVALDI, W. A. MOZART

sobota 14.9. 2019, 20.00

PRAGUE STRING ORCHESTRA

Adéla Vondráčková – housle

Vratislav Vlna – hoboj

W. A. MOZART, J. S. BACH, A. VIVALDI, A. DVOŘÁK

neděle 15.9. 2019, 17.00

ADAMUS TRIO

Jan Adamus – hoboj, anglický roh

Markéta Vokáčová – housle

Martin Levický – klavír, varhany

J. S. BACH, W. A. MOZART, B. SMETANA, A. DVOŘÁK

neděle 15.9. 2019, 20.00

PRAGUE BRASS ENSEMBLE

Aleš Bárta – varhany

J. S. BACH, A. DVOŘÁK, F. LISZT, G. GERSHWIN

Změna programu vyhrazena.

Týdeník Církve československé husitské. Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Josefina Hudcová, Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiková. Tel. redakce: 220 398 107; e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz Tisk: Grafotechna.

Distribuce a reklamace: ADLEX, spol. s r. o., Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

Předplatné: Mgr. Jitka Wendlíková, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz

SETKÁNÍ MLADÝCH CČSH A JEJICH PŘÁTEL

27.-29. ZÁŘÍ 2019 | PRAHA

WWW.SETKANI-CČSH.CZ

VĚŘ,
DRUHÉ
NEMĚŘ JK 2,1

WORKSHOPY | DIVADLO | KONCERT | ZAJÍMAVÉ
OSOBNOSTI | AKTUÁLNÍ TÉMATA | PŘÁTELSTVÍ |
NOVÁ INSPIRACE | OSOBNÍ VÝZVY | DUCHOVNÍ
POSÍLENÍ | RŮZNOST | PŘIJETÍ

100 let služby Bohu
pomocí člověku
Církev československá husitská

